

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 95/12 i 41/16), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 96/13, 89/16, 5/22 i 31/24) i člana 12. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 103/08 i 5/22), izdajem

IZVJEŠTAJ O PREGLEDU GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2022. GODINU **BOSANSKOHERCEGOVAČKE INICIJATIVE-KASUMOVIĆ FUAD**

Broj: 03-07-6-546/24
Sarajevo, 04.04.2025. godine

S A D R Ź A J

MIŠLJENJE REVIZORA.....	3
1. UVOD.....	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE.....	4
3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA	5
Predmet pregleda i kontrole.....	5
Cilj pregleda i kontrole.....	5
Obim pregleda i kontrole.....	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE.....	5
5. NALAZI I PREPORUKE.....	5
5.1 NALAZI.....	5
5.2 PREPORUKE.....	13

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Bosanskohercegovačke inicijative-Kasumović Fuad za 2022. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih 2022. godine.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama poglavlja 15 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Pregled smo obavili u skladu sa revizijskim standardima primjenjivim na angažmanu u pregledu. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i izvršimo pregled da bi dobili umjerenu pouzdanost da stranka nije značajno kršila odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregled je ograničen na kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke i primjenu analitičkih procedura na podacima iz finansijskih izvještaja, pa prema tome ne obezbjeđuju pouzdanost koja bi se dobila izvršenom revizijom u prostorijama stranke.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu, utvrđeno je da je Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad prekršila odredbe člana 4. stav (1), člana 5. stav (4), člana 8. stav (1), člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1), stav (3) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Na osnovu našeg pregleda, odnosno kontrole finansijskog izvještaja, osim gornje napomene, nismo zapazili ništa značajno što bi ukazalo na nedostatke u finansijskom izvještaju ili na finansiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, niti na finansiranje troškova izborne kampanje suprotno odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Bosanskohercegovačke inicijative-Kasumović Fuad za 2022. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih 2022. godine.

Pregled i kontrola finansijskog izvještaja su provedeni u skladu sa članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da nije obavljena revizija u prostorijama političke stranke, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu, Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad se finansirala iz sljedećih izvora:

R/B	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	31.200,00	92,03
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	1.200,00	3,54
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	0,00	0,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	32.400,00	95,57
II	Ostali prihodi i drugo	1.502,00	4,43
	Izvori finansiranja (I+II)	33.902,00	100,00

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 33.902,00 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke je Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad.

Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad je registrovana kod Općinskog suda u Zenici Rješenjem broj: 043-0-F1-000001-22F1 od 16.03.2022. godine.

Sjedište političke stranke je u Zenici, Islambegovića put 2.

Lica ovlaštena za zastupanje političke stranke u 2022. godini su Kenan Uzunović i Fuad Kasumović, predsjednik.

Lica ovlaštena za podnošenje finansijskih izvještaja za 2022. godinu su Kenan Uzunović i Elmin Šabanović.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu, Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad ima sljedeću organizacionu strukturu:

-Centrala-sjedište.

3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Predmet pregleda i kontrole je godišnji finansijski izvještaj Bosanskohercegovačke inicijative-Kasumović Fuad za 2022. godinu i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih 2022. godine.

Cilj pregleda i kontrole je da revizor na bazi finansijskog izvještaja pokuša da ustanovi da li je politička stranka u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine. Ukoliko revizor na bazi kontrole finansijskog izvještaja utvrdi određena kršenja navedenih zakona, ocjenjuje da li je potrebno izvršiti reviziju u prostorijama stranke da bi mogao izraziti mišljenje o tome da li se stranka finansirala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka, te da li je troškove izborne kampanje ostvarila u okviru zakonom utvrđenog limita.

Obim pregleda i kontrole finansijskog izvještaja Bosanskohercegovačke inicijative-Kasumović Fuad obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Pregled i kontrola finansijskih izvještaja obavlja se prvi put.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 NALAZI

a) Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad nije postupila u skladu s odredbama člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka¹.

Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu iskazala rashode u ukupnom iznosu od 33.902,00 KM, dok je u Završnom računu za 2022. godinu iskazala ukupne rashode u iznosu od 19.290,00 KM.

Uvidom u službene evidencije, utvrđeno je da Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad nije dostavila program utroška sredstava za 2022. godinu.

S obzirom da politička stranka nije dostavila program utroška sredstava za 2022. godinu, smatramo da je finansijska sredstva utrošila bez programa utroška sredstava, što je suprotno odredbama člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

b) Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad prekršila je odredbe člana 5. stav (4) i člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Politička stranka nije u godišnjem finansijskom izvještaju prijavila novčane i nenovčane priloge i nije izdala potvrde o primljenim priložima, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka. Stranka je, takođe, primila priloge anonimnih donatora, što je suprotno odredbi člana 8. stav (1) tačka e) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Stranka nije u godišnjem finansijskom izvještaju prijavila priloge u ukupnom iznosu od 2.520,00 KM, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

U postupku kontrole finansijskih izvještaja utvrđeno je da je politička stranka na transakcijski račun broj: 3385802253368758 kod UniCredit banke d.d. izvršila pologe donacija u ukupnom iznosu od 2.520,00 KM.

---

¹ Finansijska sredstva iz člana 3. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, politička stranka može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenim svojim programom i statutom.

Na zahtjev za dostavljanje blagajničke dokumentacije, politička stranka je dostavila kopiju dnevnika blagajne, te naloge naplate i isplate. Uvidom u naloge naplate utvrđeno je da nalozi naplate ne sadrže potpise ni donatora niti blagajnika. Takođe, utvrđeno je da je u sadržaju naloga navedeno "naplata donacija", bez podataka o donatoru, kao što su: ime i prezime, odnosno naziv donatora.

Stranka je novčane priloge bila dužna evidentirati na obrascima 3-a (prilozi fizičkih lica) ili 3-b (prilozi pravnih lica) finansijskog izvještaja, te navesti ime i prezime svakog donatora/naziv donatora, iznos donacije, datum uplate i broj potvrde o primljenoj donaciji.

S obzirom da je politička stranka primila priloge u ukupnom iznosu od 2.520,00 KM od donatora čiji identitet nije moguće utvrditi, prekršila je odredbu člana 8. stav (1) tačka e) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (2) Uvidom u podatke o oglašavanju na Općim izborima 2022. godine, koje je dostavio „Transparency International BiH“, utvrđeno je da se Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad tokom izborne kampanje 2022. godine oglašavala na reklamnim površinama u Zenici (5 „billboard“, 1 „led display“), Žepču (1 „led display“) i Zavidovićima (1 „led display“), za koje politička stranka nema dokumentaciju.

Činjenica da je „Transparency International BiH“ evidentirao reklamne površine na kojima se oglašavala stranka, a da stranka nema dokumentaciju o zakupu reklamnih površina („billboard“ i „led display“) na 8 lokacija, ukazuje da je stranka u toku predizborne kampanje besplatno koristila reklamne površine „billboard“ i „led display“, odnosno da je ostvarila nenovčane donacije procijenjene vrijednosti od 9.065,00 KM².

S obzirom da stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala i u finansijskom izvještaju nije prijavila nenovčane donacije, te da nije poznat identitet donatora, prekršene su odredbe člana 5. stav (4) i člana 8. stav (1) tačka e) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (3) Politička stranka nije u godišnjem finansijskom izvještaju prijavila nenovčanu donaciju pravnog lica „Europlakat BH“ d.o.o. Sarajevo po osnovu zakupa 29 reklamnih površina za „billboard“, „city light“, „superboard“ i „led display“ po povoljnijim uslovima, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Dobavljač „Europlakat BH“ d.o.o. Sarajevo je za zakup 29 reklamnih površina („billboard“, „city light“, „superboard“ i „led display“) u periodu od 02.09.2022. od 02.10.2022. godine izdao fakturu br. 934-11/22 od 30.11.2022. godine u iznosu od 11.677,72 KM. Uvidom u fakturu utvrđeno je da pojedinačne cijene značajno odstupaju od ponuđenih cijena zakupa, te da je dobavljač stranci odobrio rabat od 47,50 %, odnosno 9.030,39 KM.

Na osnovu navedenog, utvrđeno je da je stranka ostvarila nenovčanu donaciju pravnog lica „Europlakat BH“ d.o.o. Sarajevo u iznosu od 9.030,39 KM, koju je trebala evidentirati u poslovnim knjigama, te prijaviti u finansijskom izvještaju.

- (4) Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala nenovčane donacije po osnovu besplatnih objava na društvenoj mreži „Facebook“, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.
- Kontrolom dostupnih podataka o oglašavanju na društvenoj mreži „Facebook“, utvrđeno je da je Alen Kapković platio objavu na ovoj društvenoj mreži u vrijednosti od 198,00 KM. Stranka nije u svojim poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju evidentirala plaćanje objave, niti nenovčanu donaciju fizičkog lica.
  - Na „Facebook“ stranici Bosanskohercegovačka inicijativa-KF objavljene su dvije reklame u vrijednosti od 137,00 KM, a na stranci Fuad Kasumović objavljene su, takođe, dvije reklame

² Prilikom obračuna iznosa nenovčane donacije uzeta je najniža cijena zakupa billboard u iznosu od 760,00 KM prema cjenovniku dobavljača „EuroplakaBH“ d.o.o. Sarajevo, dok je za zakup led display uzeta najniža cijena od 1.755,00 KM prema podacima sa računa dobavljača „Ekran“ d.o.o. Zenica.

u vrijednosti od 213,00 KM. Kao oglašivač navedenih reklama je navedeno pravno lice "072media", koje je prema podacima iz maila koji je dostavljen 06.02.2025. godine, izvršilo usluge besplatno.

- (5) Politička stranka nije izdala potvrde o priložima koje je primila od fizičkih i pravnih lica, što je suprotno odredbi člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 6. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

Umjesto da dostavi potvrde o primljenim priložima, politička stranka je dostavila kopiju izvoda sa transakcijskog računa, što ukazuje da nije izdavala potvrde.

U skladu sa odredbama iz člana 6. Pravilnika, politička stranka je dužna svakom fizičkom i pravnom licu od kojeg je primila članarinu ili prilog izdati potvrdu u kojoj su sadržani sljedeći podaci: naziv političke stranke, serijski broj potvrde, ukupan iznos članarine/priloga, ime i prezime/naziv donatora, broj ličnog dokumenta/identifikacioni broj donatora, adresa i mjesto prebivališta/sjedišta donatora, datum uplate, datum izdavanja potvrde i potpis ovlaštenog lica.

c) Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad prekršila je odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja, utvrđeno je da Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad nije uspostavila potpune i pravilne evidencije o poslovanju gotovinom, potraživanjima, prihodima, rashodima i obavezama, godišnji finansijski izvještaj nije podnijela u zakonom propisanom roku i obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu s Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka (u daljem tekstu: Pravilnik), čime je prekršila odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Politička stranka je godišnji finansijski izvještaj za 2022. godinu podnijela nakon zakonom propisanog roka.

Uvidom u službene evidencije, utvrđeno je da je Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad, dana 25.04.2024. godine, Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavila obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu u čvrstoj kopiji, dok je godišnji finansijski izvještaj za 2022. godinu podnijela u elektronskoj formi, putem aplikacije FI CIK BiH, dana 30.04.2024. godine.

Rok za dostavljanje godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu je bio 31.03.2023. godine.

- (2) Politička stranka u obrascu 1.1 (organizaciona struktura političke stranke) godišnjeg finansijskog izvještaja nije iskazala sve odbore koje je imala tokom 2022. godine, čime je prekršila odredbu člana 10. Pravilnika.

U obrascu 1.1 politička stranka je iskazala samo Sjedište-centralu u Zenici, dok je u postupku pregleda finansijskog izvještaja utvrđeno da je stranka u toku 2022. godine koristila i prostor u Kaknju.

- (3) Kontrolom izvoda sa transakcijskog računa stranke broj: 3385802253368758 kod UniCredit banke d.d., utvrđeno je da stranka u obrascu 2 (pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke) godišnjeg finansijskog izvještaja nije pravilno iskazala podatke o stanju i prometu ostvarenom putem ovog računa, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

Stranka je u obrascu 2 godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala transakcijski račun broj: 3385802253368758 kod UniCredit banke d.d. sa sljedećim prometom i stanjem na dan 31.12.2022. godine: ukupan promet ulaza u iznosu od 36.422,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 36.422,00 KM i stanje na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 0,00 KM.

Kontrolom izvoda sa transakcijskog računa utvrđeno je da je ukupan promet ulaza iznosio 66.327,50 KM, ukupan promet izlaza 42.269,75 KM i stanje na dan 31.12.2022. godine u iznosu

od 24.057,75 KM, što odgovara podacima koje je stranka evidentirala u svojim poslovnim knjigama.

(4) Politička stranka nije u godišnjem finansijskom izvještaju pravilno iskazala podatke o svojim prihodima, čime je prekršila odredbe člana 13, 14, 15, 18. i 19. Pravilnika.

- Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala ukupne prihode u iznosu od 33.902,00 KM, što ne odgovara podacima iz poslovnih knjiga. U poslovnim knjigama i Završnom računu za 2022. godinu politička stranka je iskazala ukupne prihode u iznosu od 41.159,00 KM.
- Stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije prijavila novčane priloge u ukupnom iznosu od 2.520,00 KM.

Uvidom u izvode sa transakcijskih računa utvrđeno je da je na transakcijski račun izvršen polog pazara u ukupnom iznosu od 2.520,00 KM, što je stranka u poslovnim knjigama evidentirala kao prihode od donacija.

Kao što je navedeno u nalazu pod b), politička stranka je na zahtjev za dostavljanje blagajničke dokumentacije, dostavila kopiju dnevnika blagajne, naloga naplate i naloga isplate. Uvidom u naloge naplate utvrđeno je da nalozi naplate ne sadrže potpise ni donatora niti blagajnika, dok je u nalogima navedeno "naplata donacija", bez podataka o donatoru, kao što su: ime i prezime, odnosno naziv donatora. Kada je riječ o dnevnicima blagajne i nalogima isplate, nalozi isplate sadrže potpis blagajnika, dok dnevnici blagajne ne sadrže potpis blagajnika i pečat.

Navedeno ukazuje da blagajnički izvještaji nisu vođeni u skladu sa propisima o blagajničkom poslovanju, te da dokumentacija na osnovu koje je izvršeno knjiženja prihoda nije formalno i suštinski ispravna, odnosno ne pokazuje vjerodostojno podatke o poslovnim događajima.

- U godišnjem finansijskom izvještaju politička stranka nije iskazala prihode iz budžeta Zeničko-dobojskog kantona u iznosu od 4.737,48 KM.

Kontrolom prometa ostvarenog putem transakcijskog računa utvrđeno je da je stranka u toku 2022. godine primila sredstva iz budžeta Zeničko-dobojskog kantona u iznosu od 4.737,48 KM. Stranka je u poslovnim knjigama evidentirala prihode iz budžeta Zeničko-dobojskog kantona.

- U obrascu 3 (izvori finansiranja) i 3-e (nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obavezu platiti) godišnjeg finansijskog izvještaja stranka nije iskazala nenovčanu donaciju pravnog lica „EuroplakatBH“ d.o.o. Sarajevo i nenovčane donacije po osnovu besplatnog oglašavanja na društvenoj mreži „Facebook“ i oglašavanja na reklamnim površinama („billboard“ i „led display“) tokom izborne kampanje 2022. godine.

(5) Politička stranka nije uspostavila potpune i pravilne evidencije o rashodima i nije pravilno iskazala rashode u obrascima godišnjeg finansijskog izvještaja, čime je prekršila odredbe člana 7. stav (2), 21, 22. i 23. Pravilnika.

Stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila evidencije o troškovima po organizacionim dijelovima niti je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala podatke o troškovima u obrascima 4.1 (režijsko-administrativni i ostali troškovi) za svaki organizacioni dio posebno, a što je bila obavezna u skladu sa odredbama člana 7. stav (2) Pravilnika.

Kontrolom finansijskih izvještaja utvrđeno je i da politička stranka poslovne knjige nije vodila u skladu sa računovodstvenim propisima, što za rezultat ima nepotpune i nepravilne evidencije o troškovima.

- Podaci o ukupnim rashodima koje je stranka iskazala u obrascu 4 (rashodi) godišnjeg finansijskog izvještaja ne odgovaraju podacima iz Završnog računa-Izvještaja o prihodima i rashodima na dan 31.12.2022. godine za 14.611,78 KM.

Stranka je u obrascu 4 iskazala ukupne rashode u iznosu od 33.902,00 KM, dok je u Završnom računa-Izveštaju o prihodima i rashodima na dan 31.12.2022. godine iskazala rashode u ukupnom iznosu od 19.290,00 KM.

- Podaci o pojedinačnim vrstama troškova koje je politička stranka iskazala u obrascu 4.1 se razlikuju u odnosu na podatke koji su evidentirani u poslovnim knjigama.

Podaci o troškovima zakupnine poslovnih prostorija, troškovima zakupa sala, dvorana i dr. prostora, osim prostora koji se koriste za održavanje predizbornih skupova, troškovima ostalih zakupnina i ostalim troškovima znatno odstupaju u odnosu na podatke koji su iskazani u poslovnim knjigama.

Stranka je u poslovnim knjigama evidentirala troškove zakupnine poslovnih prostorija u iznosu od 9.626,18 KM, dok je u obrascu 4.1 iskazala navedene troškove u iznosu od 6.226,18 KM. Zatim, u obrascu 4.1 stranka je iskazala troškove zakupa sala, dvorana i dr. prostora, osim prostora koji se koriste za održavanje predizbornih skupova u iznosu od 700,00 KM, te troškove ostalih zakupnina u iznosu od 5.800,00 KM, a da u poslovnim knjigama nema evidentirane te vrste troškova.

U obrascu 4.1 politička stranka je iskazala ostale troškove u iznosu od 10.605,24 KM, dok su u poslovnim knjigama ostali troškovi evidentirani u iznosu od 1.653,04 KM. Uvidom u analitičku karticu konta 4088-*ostali troškovi* utvrđeno je da je na ovom kontu proknjižen račun u iznosu od 654,50 KM, a koji je stranka iskazala u obrascu 4.1 kao troškove ugostiteljskih usluga.

- Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 6.226,18 KM, što je za 3.400,00 KM manje u odnosu na podatke iz poslovnih knjiga. Naime, politička stranka je na kontu 40580-*zakupnina* evidentirala troškove zakupnine poslovnih prostora u ukupnom iznosu od 9.626,18 KM.

Analizom poslovnih evidencija, te uvidom u ugovor o zakupu i račune koje je na zahtjev Centralne komisije Bosne i Hercegovine dostavio dobavljač „Prušćanović” d.o.o. Zenica, utvrđeno je da stranka nije evidentirala sve troškove zakupnine, te da je troškove električne energije i vode evidentirala kao troškove zakupnine, što je detaljno navedeno u nastavku.

1. Uvidom u račune dobavljača „Prušćanović” d.o.o. Zenica za zakup poslovnog prostora koji je politička stranka koristila u Zenici, na adresi: Islambegovića put 2, utvrđeno je da je mjesečna zakupnina iznosila 585,00 KM, odnosno troškovi zakupnine za period od 01.02. do 31.12.2022. godine iznosili su 6.435,00 KM.

Stranka je u poslovnim knjigama na kontu 40580-*zakupnina* evidentirala troškove zakupnine navedenog prostora u manjem iznosu za 585,00 KM, tj. nije evidentirala račun za septembar 2022. godine. S druge strane, stranka je na istom kontu evidentirala troškove električne energije u iznosu od 276,72 KM i troškove vode u iznosu od 99,46 KM.

2. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora br. 2/2022 od 01.07.2022. godine utvrđeno je da je politička stranka u periodu od 01.07. do 31.12.2022. godine koristila poslovni prostor u Kaknju, na adresi: Alije Izetbegovića 157, uz obavezu da plaća mjesečnu zakupninu u iznosu od 500,00 KM. U poslovnim knjigama na kontu 40580-*zakupnina* evidentirani su troškovi zakupnine poslovnog prostora u Kaknju u ukupnom iznosu od 3.000,00 KM.

3. Stranka je iskazala troškove zakupnine koje je za period juli-avgust 2022. godine platila M.Đ. u iznosu od 400,00 KM. S obzirom da nije dostavila ugovor o zakupu, nije bilo moguće utvrditi za koji organizacioni dio je plaćen zakup, te u kojem periodu je prostor korišten.

- Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad u poslovnim knjigama nije evidentirala troškove za izmjenu stakla na alu portalu u iznosu od 800,00 KM, niti obaveze prema

dobavljaču „Prušćanović” d.o.o. Zenica. Uvidom u račun broj: 167/2022 od 19.08.2022. godine u iznosu od 800,00 KM koji je dostavio dobavljač „Prušćanović” d.o.o. Zenica, utvrđeno je da je dobavljač političkoj stranci ispostavio račun za izmjenu stakla na alu portalu.

- Na kontu 1350-*dati avansi* evidentirana su potraživanja od pravnih lica: „DSM Trade” d.o.o. Kakanj u iznosu od 521,10 KM, „Trgomonting” d.o.o. Zenica u iznosu od 2.800,00 KM i „Eurocopy” vl. U.A. u iznosu od 3.800,00 KM, što ukazuje da u poslovnim knjigama nisu evidentirani svi troškovi.
- Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad nije u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazala tačne podatke o troškovima izborne kampanje.

U obrascu 4.2 (troškovi propagande) godišnjeg finansijskog izvještaja politička stranka je iskazala troškove propagande u ukupnom iznosu od 6.255,00 KM, sljedeće strukture: troškovi štampanja plakata i plakatiranje u iznosu od 5.555,00 KM i troškovi oglašavanja u štampanim i elektronskim medijima u iznosu od 700,00 KM.

U poslovnim knjigama stranka je evidentirala troškove organizacije skupova u iznosu od 2.950,00 KM, troškove reklame i sponzorstava u iznosu od 1.057,34 KM, te na kontu 4088-*ostali troškovi* troškove zakupa javne površine u iznosu od 167,84 KM.

U postupku kontrole iskazanih troškova izborne kampanje, a uvidom u poslovne knjige, dodatnu dokumentaciju koju je dostavila politička stranka i podatke iz eksternih izvora, utvrđeno je sljedeće:

1. Uvidom u račun dobavljača „ART MEDIA” d.o.o. Kakanj broj: 205-09/2022 od 12.09.2022. godine u iznosu od 1.755,00 KM utvrđeno je da je stranka zakupila poziciju za „billboard“, kao i da je obaveza prema dobavljaču izmirena u 2022. godini.

Politička stranka je u svojim poslovnim knjigama evidentirala samo plaćanje u iznosu od 1.755,00 KM na kontu 1350-*dati avansi*, ali nije proknjižila troškove.

Takođe, politička stranka nije iskazala troškove oglašavanja na „led display“ po računu dobavljača „EKTRAN” d.o.o. Zenica broj: NPO-159/2022-6109 od 23.08.2022. godine u iznosu od 1.755,00 KM. Stranka je postupila na isti način kao i kod dobavljača „ART MEDIA” d.o.o. Kakanj, tj. samo je proknjižila plaćanje avansa na kontu 1350-*dati avansi* u iznosu od 1.755,00 KM, dok račun za oglašavanje nije proknjižen.

Pored navedenog, utvrđeno je da su na kontu 1350-*dati avansi* evidentirana potraživanja od marketinške agencije „Makeover media” d.o.o. Zenica u iznosu od 700,00 KM, što upućuje da nisu evidentirani troškovi propagande.

2. Politička stranka nije na kontu troškova evidentirala račun za zakup kino sale po računu JU Dom kulture „Edhem Mulabdić” Maglaj broj: 61 od 22.09.2022. godine u iznosu od 150,00 KM i račun JU „Centar za kulturu” Zavidovići broj: 207/22 od 22.09.2022. godine u iznosu od 180,00 KM za zakup velike sale i tehničku podršku, čime su troškovi u poslovnim knjigama iskazani u manjem iznosu u odnosu na ostvarene. Stranka je u poslovnim knjigama evidentirala samo plaćeni avans dobavljaču JU Dom kulture „Edhem Mulabdić” Maglaj u iznosu od 150,00 KM na kontu 1350-*dati avansi*.
3. Politička stranka u svojim poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju nije iskazala troškove zakupa reklamnih površina („billboard“ i „led display“), čime je troškove kampanje iskazala u manjem iznosu u odnosu na ostvarene.

„Transparency International BiH“ je Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavio podatke o oglašavanju na Općim izborima 2022. godine, prema kojima je Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad imala reklamne površine („billboard“) na 5 lokacija u Zenici, za koje politička stranka nema dokumentaciju.

Takođe, politička stranka se oglašavala i na reklamnim površinama „led display“ u Zenici, Žepču i Zavidovićima, za koje nije moguće utvrditi ko je zakupodavac.

S obzirom da je politička stranka koristila reklamne površine na 8 lokacija („billboard“ na 5 lokacija, a „led display“ na 3 lokacije), te da prema raspoloživim podacima za njihovo korištenje nije izvršeno plaćanje, politička stranka nije u svojim poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupa ovih reklamnih površina čija je procijenjena vrijednost 9.065,00 KM³.

4. Na osnovu podataka i fotografija koje je dostavio „Transparency International BiH“, utvrđeno je da su reklamne površine u Zenici zakupljene i kod dobavljača „EuroplakatBH“, koji u poslovnim knjigama političke stranke za 2022. godinu nije evidentiran kao dobavljač.

Radi utvrđivanja činjeničnog stanja, Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je uputila zahtjev pravnom licu „EuroplakatBH“ d.o.o. Sarajevo, koje je dostavilo Ugovor o poslovnoj saradnji zaključen sa Bosanskohercegovačkom inicijativom-Kasumović Fuad dana 01.09.2022. godine, te račun broj: 934-11/22 od 30.11.2022. godine na iznos od 11.677,72 KM za zakup reklamnih površina. Takođe, utvrđeno je da je politička stranka dana 30.05.2023. godine izmirila obaveze po računu broj: 934-11/22 u iznosu od 11.677,72 KM.

Kao što je u navedeno u nalazu pod b), dobavljač „Europlakat BH“ d.o.o. Sarajevo je za zakup 29 površina stranci odobrio rabat od 47,50 %, odnosno ukupno 9.030,39 KM.

Na osnovu navedenog, utvrđeno je da politička stranka u svojim poslovnim knjigama i finansijskim izvještajima koje je dostavila Centralnoj izornoj komisiji Bosne i Hercegovine nije prijavila troškove izborne kampanje koji su nastali po osnovu zakupa 29 površina za „billboard“, „city light“, „superboard“ i „led display“ u iznosu od 20.708,11 KM.

5. Stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala troškove izborne kampanje po osnovu objava na društvenoj mreži „Facebook“ u ukupnom iznosu od 548,00 KM.

- (6) Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obaveze na dan 31.12.2022. godine, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.

U poslovnim knjigama političke stranke na dan 31.12.2022. godine iskazane su obaveze u ukupnom iznosu od 13.669,00 KM.

Pored navedenog, utvrđeno je da ni podaci koje je politička stranka iskazala u poslovnim knjigama ne odgovaraju stvarnom stanju.

- Uvidom u analitičku karticu potraživanja komitenta „Prušćanović“ d.o.o. Zenica od Bosanskohercegovačke inicijative-Kasumović Fuad za period 01.01.-31.12.2022. godine, utvrđeno je da obaveze političke stranke na dan 31.12.2022. godine iznose 7.611,18 KM. Politička stranka je, međutim, u svojim poslovnim knjigama na dan 31.12.2022. godine iskazala obaveze prema dobavljaču „Prušćanović“ d.o.o. Zenica u iznosu od 6.226,18 KM.
- Politička stranka nije evidentirala obaveze prema JU „Centar za kulturu“ Zavidovići u iznosu od 180,00 KM.
- Politička stranka u svojim poslovnim knjigama za 2022. godinu nije evidentirala dobavljača „EuroplakatBH“ d.o.o. Sarajevo. Prema podacima koje je dostavio dobavljač „EuroplakatBH“ d.o.o. Sarajevo, obaveze političke stranke prema ovom dobavljaču na dan 31.12.2022. godine iznosile su 11.677,72 KM.

---

³ Detaljnije navedeno u nalazu pod b), stav (2).

d) Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad prekršila je odredbe člana 12. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad je postizborni finansijski izvještaj za Opće izbore 2022. godine podnijela nakon zakonom propisanog roka i suprotno odredbama Pravilnika o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH" br. 10/18 i 5/22), čime je prekršila odredbe člana 12. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbe člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

-Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad je postizborni finansijski izvještaj za Opće izbore 2022. godine (izvještajni period 01.05.-02.11.2022. godine) dostavila Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dana 11.05.2023. godine u čvrstoj kopiji, odštampan iz aplikacije FI CIK BiH, dok u aplikaciji FI CIK BiH ovaj izvještaj nije podnijela na pravilan način. Naime, stranka je popunila obrasce finansijskog izvještaja, te ih je zatvorila, ali nije podnijela finansijski izvještaj.

U skladu sa odredbama člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, rok za dostavljanje ovog finansijskog izvještaja je bio 02.12.2022. godine.

-Stranka u postizbornom finansijskom izvještaju nije iskazala sve donacije i troškove izborne kampanje, čime je prekršila odredbe Pravilnika o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj: 10/18 i 5/22).

e) Politička stranka nije otvorila račun za finansiranje izborne kampanje.

Kao transakcijski račun koji je, u skladu sa odredbama člana 4.4 stav (1) Izbornog zakona BiH, bila obavezna otvoriti i namjenski koristiti za finansiranje izborne kampanje, stranka je prijavila glavni transakcijski račun stranke broj: 3385802253368758 kod UniCredit banke d.d..

Taksu za ovjeru za učešće na Općim izborima 2022. godine i troškove izborne kampanje, politička stranka je, suprotno odredbama člana 4. stav (2) Pravilnika o prijavi i uvjetima za ovjeru političkih subjekata za učešće na Općim izborima 2022. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 27/22) i odredbama Uputstva o postupku otvaranja i korištenja posebnog računa za finansiranje troškova izborne kampanje („Službeni glasnik BiH, br. 5/22 i 27/22), platila sa glavnog računa stranke.

Troškovi izborne kampanje

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM⁴ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH. Prema podacima Centralne izborne komisije BiH, politička stranka Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad je u svrhu izborne kampanje za Opće izbore 2022. godine mogla potrošiti sredstva u iznosu od 1.237.536,00 KM.

Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad je godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu iskazala troškove izborne kampanje u iznosu od 6.522,00 KM, dok je u postizbornom finansijskom izvještaju iskazala troškove izborne kampanje u iznosu od 4.585,00 KM.

Na osnovu raspoloživih informacija i dokumentacije prikupljene iz eksternih izvora, utvrđeno je da politička stranka nije evidentirala troškove izborne kampanje u iznosu od 34.861,11 KM⁵.

S obzirom da troškovi izborne kampanje koje je stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju ne odgovaraju podacima iz poslovnih knjiga, u postupku pregleda nije bilo moguće sa sigurnošću utvrditi koliko su iznosili troškovi izborne kampanje.

⁴ Član 15.10 stav 2. Izbornog zakona BiH propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika općine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine općine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

⁵ Detaljno navedeno u nalazu pod c), stav (5).

5.2 PREPORUKE

Preporučuje se političkoj stranci Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da svake godine donosi program utroška sredstva i da finansijska sredstva obezbijedena za finansiranje stranke koristi u skladu sa utvrđenim planom utroška sredstava,*
- *da u finansijskom izvještaju prijavljuje sve priloge i da izdaje potvrde o primljenim priložima,*
- *da se ne finansira iz zabranjenih izvora,*
- *da vodi poslovne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da vodi potpune i pravilne evidencije o poslovanju gotovinom, potraživanjima, prihodima, rashodima i obavezama,*
- *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u zakonom propisanim rokovima i na način utvrđen Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i Pravilnikom o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka i*
- *da postupa u skladu sa podzakonskim aktima koje donosi Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine.*

KOMENTAR:

U ostavljenom roku, Bosanskohercegovačka inicijativa-Kasumović Fuad nije dostavila primjedbe na nalaze revizije i mišljenje revizora dato u Preliminarnom izvještaju o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu.

Šef Odsjeka za revizijske poslove, revizor

Sanja Tošović

Šef Službe za reviziju

Mr.sc Hasida Gušić